COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.9.2023
COM(2023) 261 final/2

2023/0102 (NLE)

CORRIGENDUM
This document corrects document COM(2023)261 final of 05.04.2023
Concerns all language versions
Addition of the reference to the Commission Staff Working Document SWD(2023) 755 linked to the Proposal
The text shall read as follows

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

referitoare la încheierea Acordului dintre Uniunea Europeană și Muntenegru privind activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Muntenegru

{SWD(2023) 755 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Una dintre sarcinile Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă („agenția”) este de a coopera cu țările terțe în ceea ce privește domeniile care intră sub incidența Regulamentului privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european [Regulamentul (UE) 2019/1896 – „regulamentul”] „inclusiv prin eventuala trimitere operativă a echipelor de gestionare a frontierelor în țări terțe”[1]. În mod specific, agenția, ca parte a poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european, trebuie să asigure gestionarea europeană integrată a frontierelor[2], o componentă a acesteia fiind cooperarea cu țările terțe în domeniile care intră sub incidența regulamentului, cu un accent deosebit pe țările terțe învecinate și pe țările de origine sau de tranzit pentru migrația ilegală[3]. Agenția poate coopera cu autoritățile țărilor terțe competente în domeniile care intră sub incidența regulamentului în măsura necesară pentru îndeplinirea sarcinilor sale[4] și poate desfășura acțiuni legate de gestionarea europeană integrată a frontierelor pe teritoriul unei țări terțe, sub rezerva acordului țării terțe respective.

În temeiul articolului 73 alineatul (3) din regulament, în situațiile în care trebuie trimise echipe de gestionare a frontierelor din cadrul corpului permanent al poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european către o țară terță în care membrii echipei vor exercita competențe de executare, Uniunea trebuie să încheie cu țara terță respectivă un acord privind statutul. Un astfel de acord privind statutul ar trebui să se bazeze pe modelul pe care Comisia l-a elaborat în conformitate cu articolul 76 alineatul (1) din același regulament. Comisia a adoptat acest model la 21 decembrie 2021[5].

Muntenegrul se află pe ruta de migrație a Balcanilor de Vest, care înregistrează un nivel semnificativ de migrație ilegală către Uniunea Europeană, atât pe uscat, cât și prin Marea Adriatică. În 2022, agenția a înregistrat 144 118 treceri ilegale ale frontierelor externe ale Uniunii Europene pe ruta Balcanilor de Vest. Migranții aflați în situație ilegală sunt vizați de grupuri infracționale organizate implicate în introducerea ilegală de persoane și sunt expuși unui risc ridicat de încălcare a drepturilor omului. Nivelul ridicat al sosirilor ilegale și al cererilor de azil exercită, de asemenea, o presiune semnificativă asupra unor state membre ale Uniunii Europene, ceea ce duce la necesitatea unei acțiuni comune și coordonate la nivelul Uniunii, bazată pe principiul distribuirii echitabile a responsabilității și pe cel al solidarității, consacrate în Pactul privind migrația și azilul[6].

Comisia Europeană a negociat, începând din 2017, un acord privind statutul cu Muntenegru pe baza Regulamentului anterior privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel

---

1 Articolul 10 alineatul (1) litera (u) din Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european.

2 Articolul 71 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/1896.

3 Articolul 3 litera (g) din Regulamentul (UE) 2019/1896.

4 Articolul 73 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/1896.

5 Comunicarea COM(2021) 829 – Model al acordului privind statutul prevăzut în Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624.

6 Pactul privind migrația și azilul: un nou Pact privind migrația și azilul adoptate la 23 septembrie 2020 |Comisia Europeană (europa.eu)

european [Regulamentul (UE) 2016/1624[7]]. Acest acord a fost semnat în octombrie 2019. Consiliul a adoptat decizia relevantă privind încheierea sa în mai 2020, iar acordul a intrat în vigoare la 1 iulie 2020[8].

Operațiunile comune desfășurate pe baza acestui acord privind statutul se limitează la frontierele Muntenegrului cu Uniunea Europeană – care în prezent sunt reprezentate de 14 km de frontieră terestră cu Republica Croația și porțiuni din Marea Adriatică. Agenția a lansat două operațiuni comune în Muntenegru: Operațiunea *Montenegro Land* la frontiera terestră a Muntenegrului cu Croația (lansată la 15 iulie 2020) și operațiunea *Montenegro Sea* de-a lungul frontierei sale maritime cu Italia (lansată la 14 octombrie 2020).

Încă din octombrie 2021, Ministerul de Interne din Muntenegru a informat Serviciul European de Acțiune Externă că dorește să înceapă negocierile cu privire la un acord privind statutul pe baza noului Regulament (UE) 2019/1896 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european, care permite operațiuni comune și la alte frontiere decât cele cu Uniunea Europeană, pentru a permite desfășurarea operațiunilor agenției pe întreaga lungime a frontierelor țării. Prin urmare, la 20 mai 2022, serviciile Comisiei au prezentat autorităților muntenegrene modelul de acord privind statutul în temeiul regulamentului din 2019, subliniind diferențele față de acordul privind statutul în vigoare în prezent.

La 18 noiembrie 2022, Comisia a primit autorizația Consiliului de a deschide negocieri cu Muntenegru, precum și cu Albania, Serbia și Bosnia și Herțegovina, în vederea unui acord privind activitățile operative care urmează să fie desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în țările respective [mai exact a unui acord privind statutul în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1896]. La 30 noiembrie 2022, Comisia a organizat o reuniune de lansare cu cele patru țări menționate anterior, în cadrul căreia au fost prezentate principalele noutăți ale modelului de acord privind statutul. Comisia Europeană, în numele Uniunii Europene, și Muntenegrul au purtat negocieri formale în vederea ajungerii la un acord la 23 și 24 februarie 2023, în Podgorița. Comisia consideră că obiectivele stabilite de Consiliu în cadrul directivelor sale de negociere au fost îndeplinite și că acordul este acceptabil pentru Uniune.

Propunerea de decizie a Consiliului anexată constituie temeiul juridic pentru încheierea Acordului dintre Uniunea Europeană și Muntenegru referitor la activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Muntenegru.

Situația țărilor asociate spațiului Schengen

Prezenta propunere se bazează pe acquis-ul Schengen în domeniul gestionării frontierelor externe. Cu toate acestea, Uniunea nu are competența de a încheia un acord privind statutul cu Muntenegru într-un mod care să îl facă obligatoriu pentru Norvegia, Islanda, Elveția și Liechtenstein. Pentru a se asigura că polițiștii de frontieră și alte categorii relevante de personal trimise de țările respective în Muntenegru beneficiază de același statut ca cel

[7] Regulamentul (UE) 2016/1624 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de modificare a Regulamentului (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 863/2007 al Parlamentului European și al Consiliului, a Regulamentului (CE) nr. 2007/2004 al Consiliului și a Deciziei 2005/267/CE a Consiliului, JO L 251, 16.9.2016, p. 1.

[8] Decizia (UE) 2020/729 a Consiliului din 26 mai 2020 privind încheierea Acordului privind statutul dintre Uniunea Europeană și Muntenegru referitor la acțiunile desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Muntenegru.

prevăzut în viitorul acord privind statutul, în declarațiile comune anexate la acordul privind statutul ar trebui să se precizeze că este de dorit să se încheie acorduri similare între Muntenegru și fiecare dintre țările asociate respective.

Prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Irlanda nu participă, în conformitate cu Decizia 2002/192/CE a Consiliului[9]; prin urmare, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale. În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Consolidarea controalelor pe teritoriul Muntenegrului va avea un impact pozitiv asupra gestionării frontierelor externe ale Uniunii, precum și asupra frontierelor Muntenegrului. Încheierea unui acord privind statutul ar fi corelată cu obiectivele și prioritățile mai ample de cooperare, astfel cum sunt prevăzute în Acordul de stabilizare și de asociere al Uniunii Europene cu Muntenegru[10].

Încheierea unui acord privind statutul ar putea sprijini, de asemenea, eforturile și angajamentele mai ample ale Uniunii Europene de a dezvolta în continuare capabilitățile pentru a contribui la gestionarea răspunsului în situații de criză și de a promova convergența în chestiuni externe și de securitate între Uniune și Muntenegru.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

- **Temei juridic**

Temeiul juridic al prezentei propuneri este reprezentat de articolul 77 alineatul (2) literele (b) și (d) și articolul 79 alineatul (2) litera (c) din TFUE, coroborate cu articolul 218 alineatul (6) litera (a) din TFUE.

Competența Uniunii Europene de a încheia un acord privind statutul este prevăzută în mod explicit la articolul 73 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/1896, care prevede că „[î]n situațiile în care trebuie trimise echipe de gestionare a frontierelor din cadrul corpului permanent către o țară terță în care membrii echipei vor exercita competențe de executare, Uniunea […] încheie cu țara terță respectivă un acord privind statutul”.

În temeiul articolului 3 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Uniunea are competență exclusivă în ceea ce privește încheierea unui acord internațional, în cazul în care încheierea acestuia este prevăzută de un act legislativ al Uniunii. Articolul 73 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/1896 prevede că „Uniunea încheie cu țara terță respectivă” un acord privind statutul. Prin urmare, acordul care urmează să fie semnat și încheiat cu Muntenegru ține de competența exclusivă a Uniunii Europene. În conformitate cu articolul 73 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/1896, acordul privind statutul propus se

[9] Decizia 2002/192/CE a Consiliului din 28 februarie 2002 privind solicitarea Irlandei de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen, JO L 64, 7.3.2002, p. 20.

[10] JO L 108, 29.4.2010, p. 3.

bazează pe modelul de acord adoptat de Comisie în decembrie 2021[11], ținând seama de acordul existent cu Muntenegru privind statutul[12].

- **Subsidiaritate și proporționalitate**

Necesitatea unei abordări comune

Un acord privind statutul va permite Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă să trimită în Muntenegru echipe europene de poliție de frontieră și gardă de coastă, utilizând toate posibilitățile oferite de Regulamentul (UE) 2019/1896. Fără un astfel de instrument, se pot efectua numai trimiteri bilaterale ale statelor membre pentru a dezvolta și a pune în aplicare gestionarea europeană integrată a frontierelor și pentru a sprijini Muntenegrul în gestionarea unui număr semnificativ de migranți care doresc să tranziteze teritoriul său dincolo de arealul geografic foarte limitat reglementat de actualul acord privind statutul încheiat cu Muntenegru. Prin urmare, este necesară o abordare comună pentru o mai bună gestionare a frontierelor Muntenegrului.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX-POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

Fiind vorba de un nou acord, nu s-a putut efectua o evaluare sau o verificare a adecvării instrumentelor existente. Nu este necesară o evaluare a impactului pentru negocierea unui acord privind statutul.

- **Drepturile fundamentale**

În conformitate cu considerentul 88 din Regulamentul (UE) 2019/1896, Comisia va evalua situația drepturilor fundamentale relevantă pentru domeniile reglementate de acordul privind statutul din Muntenegru și va informa Parlamentul European cu privire la aceasta.

Acordul avut în vedere va conține măsuri practice legate de respectarea drepturilor fundamentale și va asigura respectarea deplină a drepturilor fundamentale în timpul desfășurării activităților organizate pe baza acordului. Acordul va prevedea un mecanism independent și eficace de tratare a plângerilor, în conformitate cu dispozițiile relevante ale Regulamentului (UE) 2019/1896, pentru a monitoriza și a asigura respectarea drepturilor fundamentale în toate activitățile organizate pe baza acordului.

- **Protecția datelor**

Se va consulta Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor cu privire la dispozițiile acordului privind statutul legate de transferurile de date în cazul în care dispozițiile diferă substanțial de modelul de acord privind statutul.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Un acord privind statutul nu are, în sine, implicații financiare. Trimiterea efectivă a echipelor de polițiști de frontieră pe baza unui plan operațional ar implica suportarea unor costuri din bugetul agenției. Operațiunile viitoare efectuate în temeiul unui acord privind statutul vor fi finanțate din resursele proprii ale agenției, astfel cum se prevede în ciclul bugetar anual al Uniunii.

---

11 Comunicarea COM(2021) 829.

12 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A0603(01)&rid=2

Contribuția Uniunii la Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă face deja parte din bugetul Uniunii, astfel cum se prevede în Concluziile Consiliului la Acordul privind cadrul financiar multianual.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Comisia va asigura monitorizarea adecvată a punerii în aplicare a Acordului privind statutul.

2023/0102 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

referitoare la încheierea Acordului dintre Uniunea Europeană și Muntenegru privind activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Muntenegru

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 77 alineatul (2) literele (b) și (d) și articolul 79 alineatul (2) litera (c), coroborate cu articolul 218 alineatul (6) litera (a),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) În conformitate cu Decizia 2023/XXX a Consiliului din [...], Acordul dintre Uniunea Europeană și Muntenegru referitor la activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Muntenegru („acordul”) a fost semnat de [...] la data de [...], sub rezerva încheierii sale la un moment ulterior.

(2) În temeiul articolului 73 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului[13], în situațiile în care trebuie trimise echipe de gestionare a frontierelor din cadrul corpului permanent către o țară terță în care membrii echipei vor exercita competențe de executare, Uniunea, în conformitate cu articolul 218 din tratat, trebuie să încheie cu țara terță respectivă un acord privind statutul.

(3) Prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Irlanda nu participă, în conformitate cu Decizia 2002/192/CE a Consiliului[14]; prin urmare, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.

(4) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei[15], anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale. Având în vedere faptul că prezenta decizie constituie o dezvoltare a acquis-ului Schengen, Danemarca ar trebui să decidă, în conformitate cu articolul 4 din protocolul menționat, în termen de șase luni de la data la care Consiliul a decis cu privire la prezenta decizie, dacă o va transpune în legislația sa internă.

---

13 Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624, JO L 295, 14.11.2019, p. 1.

14 Decizia 2002/192/CE a Consiliului din 28 februarie 2002 privind solicitarea Irlandei de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen, JO L 64, 7.3.2002, p. 20.

15 Protocolul (nr. 22) privind poziția Danemarcei, JO C 326, 26.10.2012, p. 299.

(5) Acordul ar trebui aprobat în numele Uniunii,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se aprobă, în numele Uniunii, Acordul dintre Uniunea Europeană și Muntenegru referitor la activitățile operative desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă în Muntenegru („acordul”)[16].

Articolul 2

Comisia notifică Muntenegrului acordul în numele Uniunii, astfel cum se prevede la articolul 22 alineatul (1) din acord, pentru a exprima consimțământul Uniunii de a-și asuma obligații în temeiul acordului.

Articolul 3

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării[17].

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele

[16] Textul acordului este publicat în JO L , p. .

[17] Data intrării în vigoare a acordului va fi publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene de către Secretariatul General al Consiliului.